was. In een krijg tegen de Syriërs rijdt Achab, als gewoon soldaat vermomd, in het strijdgewoel. Daar schiet een Syriër zijn pijl af in zijn eenvoudigheid, zoo lezen wij; en die pijl, zonder doel afgeschoten, treft Achab juist op de plek waar het borst- en rugharnas samengegespt is. De koning sterft en de honden lekken zijn bloed. Toevallig, zegt men wellicht, dat die pijl, zonder doel afgeschoten, nu juist den koning treffen moest op de eenig kwetsbare plek. Maar wie durft hier spreken van toeval, als zoo duidelijk wordt vervuld wat door den profeet van Godswege was voorspeld?

Zelfs in de ongewijde geschiedenis ziet men groote ontdekkingen als gevolg van „toevallige" omstandigheden. Voor een waterketel zit een man, die honderden malen het deksel van den ketel had zien bewegen als het water kookte. Op een dag komt hij „bij toeval" op de gedachte, dat de zich ontwikkelende waterdamp op verschillende manieren toegepast, van groot nut zou kunnen zijn als beweegkracht. Toevallig, zal men zeggen, dat die man dat toen eerst begreep. Maar als men bedenkt, dat die man, James Watt heete, en door de toepassing van den stoom de eeuw grootendeels anders geworden is, dan zien wij ook hierin geen toeval maar de alles besturende hand Gods. En ging het niet evenzoo met de uitvinding van de wet der zwaartekracht en die van den slinger? Waar blijft dan het toeval waardoor zoovelen zeggen dat alles beheerscht wordt?

Geen toeval, maar noodlot beheerscht alles, zeggen anderen.

De oude Grieken hadden reeds geleerd, dat zelfs de goden stonden onder de macht van het noodlot. Maar, merkt iemand op, dan is het leven van de kinderen der menschen verre beneden dat der dieren des velds, die wel lichaamssmart kennen maar geen harteleed. Dan is ons leven een gang door een woestijn. Als dat dan leven heet, dan is het nauwelijks de moeite waard te leven. Neen, dan hebben wij het woord van den Heiland, dat geen muschje ter aarde valt zonder de wil des Hemelschen Vaders, en dat zelfs de haren van ons hoofd alle geteld zijn. Geen toeval en geen noodlot, maar de wil Gods is het, waardoor alle dingen geschieden.

Wees dan geduldig, lieve vriend al is uw levensweg moeilijk, en al schijnen de omstandigheden tegen u. Uw Vader weet wat gij behoeft, zegt de Heere Jezus, en Hij heeft ook de „toevallige" dingen in Zijn hand. Een vader waakt met teedere zorg over uw en mijn leven, en zoo wij aan Zijn hand gewillig gaan, zullen wij aan het eind ons verwonderen over Zijn trouw en liefde. „Die ook Zijn Eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven, hoe zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken?"

EEN GOEDE LES.

In Griekenland leefde omstreeks vijf eeuwen vóór Christus een rijk man, Paytes geheeten, Hij had vele tuinen en landerijen, vee en have, en zulk een groot vermogen, dat hij eens een koning van Perzië die met een geheel leger reisde, te gast noodde en behoorlijk onthaalde.

Op zekeren dag vond Paytes op een zijner landgoederen in den grond een goudader, die zeer rijk bleek te zijn. Hoewel de man nu veel bezat, thans ontwaakte in hem de begeerlijkheid naar nog meer. Hij zette nu al zijn knechts aan 't werk om goud te zoeken en te graven, en vergat daarvoor al het andere. Noch voor het vee, noch voor den akker, werd meer naar behooren gezorgd, het huishouden van Paytes werd verwaarloosd. Hij dacht alleen aan goud, meer goud.

Zijn verstandige vrouw mishaagde dit niet weinig. Zij wees hem er op, hoe zijn goudlorst èn hem èn zijn gezin verderven zou. Doch hij wilde niet hooren en zocht maar steeds goud.

Nu liet de vrouw in stilte een knappen goudsmid komen, en droeg hem op brood en vruchten en eieren in goud na te bootsen. De man deed zoo.

Kort daarna kwam Paytes eens met een hongerige maag tegen etenstijd van zijn goudveld thuis en wilde gaan eten. Maar zie voor hem stond een schotel met spijzen, doch van goud. Eerst vond hij dat verrukkelijk, en lang bezag hij het, maar toen zijn maag ook begon mee te praten, zei hij:

„Lieve vrouw, zoudt ge nu het eten ook opzetten?"

„Dat staat voor u," was 't antwoord.

„Ja, maar ik moet toch wat eetbaars hebben, zei Paytes.

„Ja," sprak zijn vrouw, „maar uw korenveld heeft woest gelegen, uw vee is niet verzorgd, uw knechten zijn aan het goud graven, en kunnen voor spijzen, keuken en kelder niet zorgen. Neem het dus met goud voor liet."

Dat was niet aangenaam en stilde den honger niet. Maar Paytes voelde toch, dat zijn vrouw gelijk had en wijzer was dan hij. Hij liet een paar knechts bij het goud en stelde verder orde op zijn zaken, zoodat de akkers en het veld weer het noodige leverden. Hij had nu gezien, hoe niet het goud op zich zelf begeerlijk is, en noch leven noch welstand onderhouden kan.

Dat weten echter veel menschen nu altijd nog niet.

CORRESPONDENTIE.

D. K. te S. We hopen weldra te antwoorden.

HOOGENBIRK.

Gereformeerde gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Den Helder, D. B. Hagenbeek, te Ouderkerk a/d. IJssel.

AANGENOMEN: Heerjansdam, M. A. van Pernis, cand. te Spijkenisse. — Pernis, K. v. Anken, te Heinkenszand.

BEDANKT: Zuilichem, T. Bouma, te Doorn. — Drogeham (B), Tj. Algera, te Murmerwoude. — Beetgum, L. J. C. Kreyt, te Berkel en Rodenrijs. — Vijfhuizen (Haarlemmermeer), M. A. van Pernis, cand. te Spijkenisse.

Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Veenendaal, J. de Bruin, te Groot-Ammers. — Oudeschild op Texel, H. J. Engelkes, te Kolhorn. — Usselo (Lonneker), J. J. Posthumus Meijes, cand. te Amsterdam. — Balk, S. van Dorp, te Zegveld. — Vlaardingen, J. D. Stoppelaar, te Koudum. — Akersloot, K. Hendriks, te Nieuwveen. — Kethel c.a. (tocz.), J. P. Buiskool, cand. te Hoogeveen.

AANGENOMEN: Westerbork (tocz.), J. Postma, cand. te Blauwkapel. — Hornhuizen-Kloosterburen (Gron.), J. F. Zijlker, te Schiermonnikoog. — Weert (L.), A. W. Huiskamp, cand. te Utrecht. — Zaandijk (tocz.), H. Vermaas, te Boskoop.

BEDANKT: Voor Bolsward, F. J. Folpmers, te Kooten (Fr.). — Voor Ouddorp, Th. G. C. Rappard, te Kesteren. — Voor Nieuwkoop, J. P. Buiskool, cand. te Hoogeveen. — Voor Den Helder, C. Met, te Zuid-Zijpe. — Voor Doornspijk, Dr. J. P. Bie, te Arnhem. — Voor Oud-Vossemeer, N. v. d. Snoek, te Brakel (Geld.).

Advertentiën.

Op Donderdag 4 Februari ll. nam de Heere plotseling uit ons midden weg in den ouderdom van 73 jaar onzen hooggeachten en zeer beminden Broeder

JOHANNES FOKKES VAN DER VEEN.

Ruim 40 jaar diende hij met korte tusschenpoozen in groote toewijding de gemeente in het ambt. Zijn laatste rusttijd is nu het begin van zijne eeuwige rust geworden.

Zijne nagedachtenis zal om zijn persoon en zijn arbeid in ons midden in dankbare herinnering blijven.

„Zalig zijn de dooden, die in den Heere sterven, van nu aan. Ja, zegt de Geest, opdat zij rusten mogen van hunnen arbeid, en hunne werken volgen met hen."

De Raad der Geref. Kerk van Leeuwarden.

Ds. W. A. v. ES, *h. t Praeses.*
L. J. ROUSSEAU, *Scriba.*

Bij dezen betuigen wij onzen hartelijken dank voor de talrijke bewijzen van deelneming bij het smartelijk verlies van onzen geliefden Echtgenoot, Vader en Behuwdbroeder ontvangen.

Mevr. de Wed BIESTERVELD—VISSER.

A. M. BIESTERVELD.
J. VISSER.

L. G. WEISZ & Co.,
Commissionairs in Effecten,
WESTERMARKT No. 21
AMSTERDAM.

Ger. Kerk BUSSUM.

UITGELOOT groene Obligatieleening
No. 13.

Jonkvr. MARTINI BUYS **vraagt** tegen half Maart

eene MEID

van ongeveer 30 jaar, goed kunnende koken en werken, voor dienstbode alleen. Brieven franco Prinsengracht 829.

Preekstoel.

Een flinke, ruime **preekstoel met klank bord**, nog in zeer goeden staat, wordt den meestbiedende **te koop aangeboden.** Adres: Kerkeraad der Geref. Kerk, *Ezinge* (Gron.)

Stichtsche Wijnhandel.
ZEIST.
(Uitsluitend)
Avondmaalswijn.

De Kinderwetten
en de daarmede verband-houdende Maatregelen.
BEKNOPT OVERZICHT
door
J. R. SNOECK HENKEMANS.
Lid v. d. Voogdijraad,
2e, herz. en verm. druk, met supplt.
Prijs 30 cent.
D. A. DAAMEN, Uitgever, Den Haag

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen:

Voor de Vereeniging:

Aan Contributiën:

door Ds. J. E. Goudappel te Dieren ƒ 1; door Ds. S. Huismans te Anjum ƒ 152.50; van Mej M. M. te H. ƒ 6; door den heer W. Wolzak Gzn. te Alkmaar ƒ 53; door den heer A. R. Visser te Hoogeveen ƒ 145; door den heer A. W. de Leeuw Jzn. uit Asperen ƒ 1, uit Hagenstein ƒ 2, uit Hei en Boeikop ƒ 1, uit Leerbroek ƒ 19, uit Leerdam ƒ 24.50, uit Lexmond ƒ 10.50, uit Schoonrewoerd ƒ 41, uit Vianen ƒ 21, uit Zijderveld ƒ 5, samen ƒ 125, (af 1e storting ƒ 65) ƒ 60; door den heer C. Verhage uit Middelburg ƒ 205.50, uit St. Laurens ƒ 8, uit Arnemuiden ƒ 7.50, samen ƒ 220; door den heer D. Rinkema uit Aduard ƒ 8.50, uit Dorkwerd ƒ 7.50, uit Ezinge ƒ 6.75, uit Feerwerd ƒ 2, uit Hoogemeeden ƒ 0.50, samen ƒ 25.25; door den heer J. Oostenga te Gaastmeer ƒ 18; door den heer J. A. Wagenaar te Tholen ƒ 9.50; door den heer C. M. van Houweling uit Giesen-Oudkerk ƒ 9, uit Giesen-Nieuwkerk ƒ 15, uit Peursem ƒ 1, samen ƒ 25.

Aan Collecten (voor de Theol. faculteit):

van de Gereformeerde Kerk te Bolsward A ƒ 4.60; te idem B ƒ 8.23; te Cubaard ƒ 5.38; te Exmorra ƒ 5; te Gaast ƒ 7.50; te Makkum ƒ 6.42; te Oosterend ƒ 6.82; te Piaam ƒ 7.50; te Pingjum ƒ 3.30; te Schettens ƒ 4.09½; te Schraard ƒ 5.18; te Tjerkwerd ƒ 1.32½; te Witmarsum ƒ 2.41; te Wommels ƒ 18.75; te Wons ƒ 4.50; nagift collecte te Amsterdam Haarlemmerpoort ƒ 0.50; te Berkel ƒ 9.87; te Fijenoord ƒ 45; te Rotterdam ƒ 318.75; te Brielle ƒ 3.27½; te Enumatil ƒ 10.89½; te Grootegast ƒ 4.44½; te Kornhorn ƒ 3.58½; te Marum ƒ 6.50; te Munnekezijl ƒ 8.50; te Niezijl ƒ 8; te Oldekerk ƒ 5.05; te Stroobos ƒ 8.81; te Wilp ƒ 1.62½; te Zevenhuizen ƒ 4.08.

Voor de Medische faculteit:

(Contributiën) door Ds. S. Huismans te Anjum ƒ 48.50; door den heer A. W. de Leeuw Jzn. uit Leerdam ƒ 5.75, uit Lexmond ƒ 1.25, uit Schoonrewoerd ƒ 3.50, samen ƒ 10.50; door den heer C. Verhage te Middelburg ƒ 4.50; door den heer D. Rinkema uit Aduard ƒ 2; uit Hoogemeeden ƒ 1, samen ƒ 3.

Aan Schenkingen:

door den heer C. Verhage te Middelburg van C. J. ƒ 1.25.

H. W. VAN MARLE Jr.,
Penningmeester.

Amsterdam, Keizersgracht 162.

PORTRET
Prof. BIESTERVELD
Op carton ƒ 0.90,
in zwarte lijst ƒ 3.50,
in eiken lijst ƒ 5.—.
UITGAVE VAN
Boekhandel W. TEN HAVE,
voorheen Höveker's Boekhandel,
Amsterdam.
Alom verkrijgbaar.

.·. Werken van .·.
ERSKINE.
Door uitverkoop voor slechts ƒ 2.75.

Levensgeschiedenis en werken van R. en E. Erskine, met inleidend woord van **Prof. Dr. H. Bavinck. Groote uitgave, groote druk, fraai gebonden.** Prijs ƒ 5.20, voor **slechts** ƒ 2.75.

De laatste voorraad van deze **voortreffelijke geschriften wordt** nu **uitverkocht; wie dus Erskine** nog **in bezit wil hebben, wachte niet te lang** met bestelling te doen.

Verkrijgbaar bij **D. BOLLE,** Bazaar van **Goedkoope Boeken** te Rotterdam. **Franco** na ontvangst **Postwissel** van **slechts** ƒ 2.75, waarop melden: **Erskine.**

Uitgave J. H. KOK, Kampen.

Dr. H. BAVINCK
Wijsbegeerte der Openbaring.
Tien Stone-Lezingen.
INHOUD:
I. De Idee eener Wijsbegeerte van de Openbaring.
II. Openbaring en Wijsbegeerte I.
III. Openbaring en Wijsbegeerte II.
IV. Openbaring en Natuur.
V. Openbaring en Geschiedenis.
VI. Openbaring en Religie.
VII. Openbaring en Christendom.
VIII. Openbaring en Religieuze ervaring.
IX. Openbaring en Cultuur.
X. Openbaring en Toekomst.
Aanteekeningen.
Royaal formaat 296 Pag.
Prijs ƒ 2.90.
In stempelband ƒ 3.40.
Mag in geen enkele Bibliotheek ontbreken.

Verschenen:
De **Tweede herziene druk** van
KORTE LIJNEN uit de Kerkgeschiedenis
DOOR
Ds. T. BOS, v. d. m. te Dokkum.
235 bladz. Prijs ing. ƒ 0.80, geb. ƒ 1.20

Dit werk, o. a. aanbevolen door den Schoolraad als Studieboek voor het Na-examen, is tevens zeer geschikt voor Leden van Christ. Jongel.-Vereen. enz. Ieder die het belangrijkste uit de Kerkgeschiedenis wil weten, schaffe zich dit leesboek aan.

Uitgave van
Firma JAN HAAN,
N. Ebbingestr., Groningen.

LEVENSVERZEKERING
de Nederlanden van 1845
BRAND - - INBRAAK
VERZEKERING
DEN HAAG (vroeger Zutphen). Directie HENNY
KAPITAAL ƒ 6.000.000.00
RESERVEFONDS ruim ƒ 1.235.000.00

Wed. P. VAN EIJK & ZONEN
Hoofdkantoor: AMSTERDAM, Damrak 60.
Bijkantoren: AMSTERDAM, Dam 13-15-17.
HILVERSUM, Langestraat 65.
HAARLEM, Kruisweg 69.
ROTTERDAM, Zuidblaak 62, bij het Postkantoor.
DORDRECHT, Wolwevershaven 23.

Belasten zich met de uitvoering van EFFECTENORDERS.
Nemen en **geven** GELDEN op PROLONGATIE.
Sluiten BELEENINGEN.
Ontvangen GELDEN à DEPOSITO tegen dagelijks vast te stellen rentekoers.
Wisselen VREEMDE BANKNOTEN en MUNTSPECIEN.

Groningsche Hypotheekbank voor Nederland.
Gevestigd te GRONINGEN.
Telephoon Intercommunaal No. 674.
Maatschappelijk Kapitaal ƒ 1,000,000.
Uitstaand bedrag aan Hypotheken op 31 December 1908, ƒ 2.556.762.50, aan Pandbrieven ƒ 2.512.950.—.
Commissarissen: PROF. MR. D. P. D. FABIUS, J. H. DE WAAL MALEFIJT, A. W. SCHIPPERS, JHR. H. A. WTTEWAALL VAN STOETWEGEN, H. LUIKING, MR. P. DIELEMAN, E. G. WENTINK.
Raad van Toezicht: JOHS. TERPSTRA, MR. H. VAN DER VEGTE, M. UBBENS.
Geeft uit 4 pCt. Pandbrieven,
koers 98½ %, in stukken van ƒ 1000.—, ƒ 500.—, ƒ 100.— en ƒ 50.—, verkrijgbaar ten kantore der Bank, bij alle Agenten en Effectenhandelaren. Inlichtingen geven te *Amsterdam* de H.H.: L. G. WEISZ & Co. Westermarkt 21 en RADIUS en DANE, Prinsengracht 658, te *Rotterdam* de heer H. DANE, Haringvliet 49.
De Directie:
M. BROUWER, Mr. W. SWITTERS, F. J. BOLT.

Gaarne zou ik weer een doos Slijm, Gal- en Maagpillen ontvangen. Ze zijn uitstekend. w. g. A. HERMSEN,
Gennep. Brievenbesteller.
Slijm-, Gal- en Maagpillen.
Geen beter afdoend middel tot zuivering van het bloed, bevordering der spijsvertering, verwijdering der gal, onmisbaar bij leverziekten, geelzucht en stoppingen der onderbuiksingewanden. Uitstekend ook voor lijders aan aambeien.
Prijs per doos met gebruiksaanwijzing 55 cts. franco bij vooruitbetaling per postwissel (of 12 postzegels à 5 ct.) Is men beslist een Maaglijder gebruik er dan bij onze wereldberoemde „Maagdruppen" waardoor duizende genezen zijn. Prijs per flacon met gebruiksaanwijzing 70 cts.
K. S. DE BOER, Sneek.

R. C. VERWEIJCK,
Vragenboekje op de Kieswet
TEN DIENSTE DER KIEZERS;
met volledige opgave van districten, tabellen, enz.
— 4e DRUK —
bevattende de wijzigingen in 1900 aangebracht, de staten, tabellen, enz.
Prijs ƒ 0.25; 25 ex. ƒ 5.—.
Amsterdam. **W. KIRCHNER,**

NAAR ZUID-AMERIKA
met de stoomschepen van den **Koninklijken Hollandschen Lloyd.**
Eerstvolgende vertrekdagen voor **Passagiers**
van Amsterdam naar **Rio de Janeiro, Santos, Montevideo en Buenos-Ayres:**
s.s. „Amstelland" . . . . . **3 Maart.**
s.s. „Zaanland" . . . . . **31 Maart.**
s.s. „Hollandia" . . . . . **14 April.**
Voor nadere inlichtingen wende men zich tot den
Koninklijken Hollandschen Lloyd, 131 Prins Hendrikkade, Amsterdam.

Voor de a.s. KAMERVERKIEZINGEN
wordt de aandacht van de Kiesvereenigingen gevestigd op de nieuwe uitgave van
CHRISTELIJKE POLITIEK
VIII.
INHOUD:
a. **Verkrummeling van kracht - De „Broederlijke Liefde" - Broedertwist - Bestaande orde van zaken.**
(Overdrukken uit *De Standaard.*)
b. **De politiek van het Kabinet.**
(Uit de Memorie van Antwoord op Hoofdstuk I der Staatsbegrooting 1908.)
c. **Rede van Minister HEEMSKERK** in de Kamerzitting van 20 November 1908.
d. **Rede van Jhr. Mr. A. F. de SAVORNIN LOHMAN** in de Kamerzitting van 19 November 1908.
Prijs per ex. ƒ 0.25; 10 ex. ƒ 2.—;
25 ex. ƒ 3.75; 50 ex. ƒ 5.—;
100 en meer ex. ad 7½ cent per stuk.
Verkrijgbaar bij:
AMSTERDAM. **W. KIRCHNER,** *Uitgever.*

LEIDEN ONTZET
„Het mooiste pakket".

No. 1. De geschiedenis van het beleg en ontzet der stad Leiden, met een kaart van het beleg erbij, is voorzeker een geliefd werk om te lezen. 't Is in groot formaat en kostte vroeger zeker ƒ 1.50. Inhoud: 1e hoofdstuk, Historie van den opstand tegen Filips. 2e. Leiden gaat over tot den Prins. 3e. Leidens 1ste beleg. 4e. Leidens 2de beleg. 5e. Leidens nood. 6e. Leidens ontzet en ten 7e. Eenige opmerkingen. Is No. 1 een mooi werk. No 2 niet minder. Daarin zijn 25 mooie verzen of ook wel voordrachten, welke ook op bekende wijze kunnen gezongen worden, bijv.:

Alva had zijn bril verloren
Wat deed dat de man verdriet,
Wel dacht hij hem weer te vinden
Maar zijn zoeken baatte niet enz. enz.

Dat is een gedeelte uit het gedicht van: Het Geuzenvrouwtje van Gouda. Verder nog: Neerlands helden. Dirk Will van Asperen. De jongeling van Westzaan. Van Alkmaar begint de Victorie. Het schot van Steenwijk. Breda genomen. De hooiwagens van Lochem. Slag bij Nieuwpoort. Jan de Lapper, enz.

Ieder begrijpt dus dat deze 2 mooie boeken TWEE GULDEN waard zijn. Doch wij leveren ze weer voor de helft, en geven gratis: 3 Een mooi werk van Ds. Simons van H. L.-Amsacht, 60 cent. 4. Volmar. De geboden Gods, een mooi werk. 5. De aarde, voor liefhebbers een best werk, 300 bladz. ƒ 1.—. 6. Een werkje voor jonge menschen, dat ouderen ook wel mogen lezen. 7. Dat mooie werk van de Zwijndrechtsche nieuwlichters of een ander werk van ƒ 1.—. 8. Voor werklieden (groot formaat). 9. Rapport of verslag van een bezoek aan 20 verschill. inrichtingen in Nederl. ook een groot werk en No. 10. De psalm des ouderdoms en van 11—20 nog 10 verschill. Ex. waar vroeger altijd minstens ƒ 2.50 à ƒ 3.— voor werd betaald, bijv.: De overeenkomst. Het hooge belang. Een bode des vredes. Handleiding belijdenisschr. Een boekje met versjes. Het blinde kind enz. enz. en van 21—50. Nog 30 mooie ansichtkaarten. Reken nu die kaarten op een cent, dan kosten de boeken slechts vier cent per stuk. 't Is dan ook alleen om ruimte te krijgen. Zend dus spoedig ƒ 1.10 liefst per postw. (zegels 5 cent meer) aan

H. VERHOOG, Boekh.,
HALFWEG.

Wie ƒ 1.50 zendt ontvangt ook nog een Zelfdrukkerij.

Schrijf er vooral bij: voor pakket „Leidens ontset", uit: *De Heraut.*

Boek- en Courantdrukkerij
„Roever Knöner & Bakel"
Amsterdam